

УДК 330.341

Г. З. Леськів

канд. техн. наук, доцент кафедри менеджменту,

С. М. Лихолат,

канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту,
Львівський державний університет внутрішніх справ

УПРАВЛІННЯ ОБЛІКОМ ПЕРСОНАЛУ З МЕТОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Исследуются проблемы экономической безопасности субъектов ведения хозяйства в направлении управления учетом непосредственно на местах. Предложены пути решения данной проблемы.

The problems of economic security of subjects of menage are probed in the direction of management an account directly on places. The ways of decision of this problem are offered.

Досліджено проблеми економічної безпеки суб'єктів господарювання у напрямі управління обліком безпосередньо на місцях. Запропоновано шляхи вирішення даної проблеми.

Ключевые слова: *экономическая безопасность, управление учетом, технологическая безопасность, case study.*

Keywords: *economic security, management, technological safety, an account, case study.*

Ключові слова: *економічна безпека, управління обліком, технологічна безпека, case study.*

За ринкових умов господарювання дуже важливого (якщо не вирішального) значення набуває економічна безпека всіх суб'єктів підприємницької та інших видів діяльності.

Необхідність постійного дотримання економічної безпеки зумовлюється об'єктивно наявним для кожного суб'єкта господарювання завданням забезпечення стабільності функціонування та досягнення головних цілей своєї діяльності. Рівень економічної безпеки фірми залежить від того, наскільки ефективно керівництво і спеціалісти (менеджери) будуть спроможні уникнути можливих загроз і ліквідувати шкідливі наслідки окремих негативних складових зовнішнього і внутрішнього середовища.

Питанням забезпечення економічної безпеки приділяють значну увагу українські та зарубіжні науковці В. Гейц, В. І. Мунтіян, Г. В. Козаченко [2], В. П. Пономарьов, О. М. Ляшенко, А. Сухо-

руков, С. Ф. Покропивний, Г. Пастернак-Таранушенко, Д. Болдуїн, О. Судакова [6], Я. Жаліла та ін. Проте, проблеми управління обліком персоналу суб'єктів господарювання у впровадженні новітніх технологій з метою забезпечення безпеки потребують подальшого розвитку та досліджень.

Метою статті є вивчення основних загроз економічній безпеці, а також дослідження стану управління обліком персоналу щодо дотримання економічної безпеки суб'єкта господарювання.

Визначення загроз економічній безпеці, їх структури, гостроти та вагомості є найважливішим кроком при формуванні стратегії їх подолання. Найвагомішою причиною формування внутрішніх загроз економічній безпеці у виробничій сфері визначено занепад науково-технічного та технологічного потенціалу, використання застарілих технологій, зношених фондів та застосування екологічно шкідливих технологій, на що серед опитаних експертів вказало 85 % (рис. 1) [4].

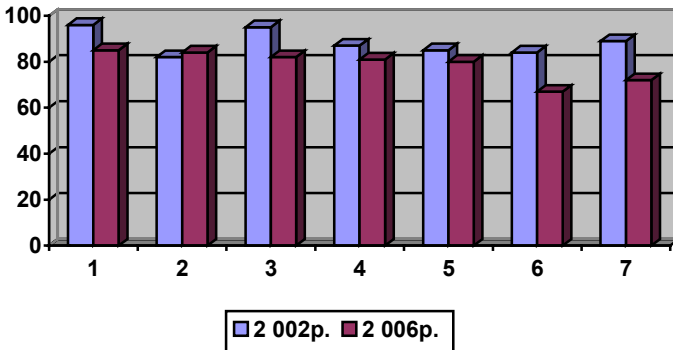

Рис. 1. Оцінка вагомості причин занепаду виробництва щодо реалізації економічних інтересів [4]

1. занепад науково-технічного та технологічного потенціалу, використання застарілих технологій, зношених фондів;
2. високий рівень морального та фізичного зносу виробничих фондів;
3. низька ефективність державної наукової-технічної політики, скорочення інноваційної діяльності;
4. корумпованість та поширення злочинності у виробничій сфері;
5. високий рівень матеріало- та енергомісткості виробництва;

6. руйнування промисловості та стратегічно важливих виробництв;
7. згорання інноваційної діяльності суб'єктів господарювання.

Економічне зростання інноваційного типу характеризується використанням нових прогресивних технологій. Інтенсивний розвиток комп'ютерної техніки дав відповідний поштовх започаткуванню, а відтак і удосконаленню методів аудиту в комп'ютерному середовищі. З розвитком комп'ютерної техніки і сучасних інформаційних технологій за останні десятиріччя посилилася тенденція зростання обсягів фінансово-економічної інформації, доступної для використання різними категоріями користувачів — акціонерами, інвесторами, кредитними і страховими організаціями тощо. Водночас, зросла потреба в забезпеченні належної достовірності та якості фінансово-економічної інформації, яка потрапляє на ринок і може розглядатися як специфічний товар.

Отже, на перший план виходить саме бізнес-чинник, який сприятиме обліку персоналу з обов'язковими вимогами щодо дотримання економічної безпеки суб'єкта господарювання. Професійна підготовка працівників-обліковців — в ідеальному варіанті — має максимально повно гармонізувати наукові досягнення з ІКТ і потреби ринку. Безумовно, зміст та якість залежать від рівня впровадження інформаційно-комунікаційних технологій на місцях.

Саме тому необхідно звернути увагу на перегляд як традиційних джерел інформації у напрямі аудиту та прийнятті управлінських рішень (спеціалізована література, періодичні видання, семінари), так і нетрадиційних (нові On-line джерела: електронні бібліотеки; Web-форуми; телеконференції; Web-сайти; інформаційні агентства; On-line бази-даних, або бази даних на CD, зокрема, програми «1С Підприємство 8.0»).

Сучасні технології, зокрема, програма «1С Підприємство 8.0», суттєво вплинули і на підходи щодо підготовки майбутніх фахівців-обліковців для роботи з даною програмою. Це перехід від проведення занять традиційним способом («викладач» — читання лекцій → «студент» — конспектування) до проведення занять з новітніми підходами («викладач» ↔ «студент» ↔ «студент») на базі інтерактивних методів, Case study, Computer simulation, On-line курси, електронні підручники, вихід за межі університету (наприклад, науково-практична конференція).

Одними з найефективніших методів навчання є *Case study* та комп'ютерні симуляції (навчальні ділові ігри, побудовані на базі спеціального програмного забезпечення, наприклад: програма «1С Підприємство 8.0»). Якщо *case study* — це метод навчання на основі аналізу реальної ситуації в бізнесі, то комп'ютерні симуляції є фактично динамічними кейсами, у яких ситуація не фіксується, а кожного разу моделюється викладачем.

Отже, виникає потреба створення семінарів для практиків-обліковців, які б давали огляд технологій; тренінгів у плані інтегрування «технологій» у курс (програму), з метою їх відповідності стилю та методам, а також вміння викладача зламати пасивність слухача-практика. Ефективним методом навчання є проведення занять лекторами-теоретиками і лекторами-практиками одночасно, а також запрошення на заняття представників бізнесу у якості *guest-speakers*.

Але, на жаль, існує ряд труднощів впровадження інноваційних технологій у практичну діяльність суб'єктів-господарювання (бар'єри). У зв'язку з фінансово-економічною кризою суб'єкти господарювання мають суттєві фінансові обмеження на впровадження інформаційних технологій. На даний час це не лише вартість самих програм для ведення обліку (у т.ч. вартість навчання) але й не сумісність їх з параметрами внутрішньої економічної безпеки суб'єктів господарювання. Варто зазначити й іншу сторону (бар'єр) яка обмежує застосування новітніх технологій у напрямі обліку, а саме: обліковці-практики не мають достатньо часу та підготовки, щоб використовувати нові інформаційні комп'ютерні технології, які розвиваються та змінюються дуже швидко. Крім того, обліковцям-практикам часто не вистачає кваліфікації на межі різних спеціальностей, наприклад, маркетинг + ІТ + право. Потрібні семінари за «змішаною» тематикою. Практиків необхідно стимулювати дивитися навколо — на суміжні спеціальності.

Подолати такі перешкоди можливо шляхом привернення уваги керівників-практиків до необхідності стимулювання працівників-обліковців щодо впровадження новітніх технологій і інноваційних методів; активізувати пошук співробітництва з такими організаціями, які можуть забезпечити тренінг для обліковців з урахуванням специфіки роботи за певною галуззю; надати доступ до інформаційних ресурсів; сприяти розвитку бібліотек, як інформаційно-ресурсних центрів; підтримувати зв'язки з іншими суб'єктами господарювання; створювати консультативні проєк-

ти; залучати до проведення занять представників компаній, які пропонують сучасні ІТ-рішення на українському ринку, або успішно впроваджують сучасні інформаційні технології; розробка спеціальних інформаційних систем, орієнтованих на внутрішню регламентацію аудиторської діяльності із застосуванням внутрішньофірмових стандартів з огляду формування економічної безпеки об'єкта господарювання.

Технологічна безпека суб'єкта господарювання полягає у впровадженні новітніх технологій, досягненні технічного прогресу, збереженні такого рівня науково-технічного й виробничого потенціалу, який у разі погіршення внутрішніх і зовнішніх умов забезпечив би виживання суб'єкта господарювання за рахунок використання власних інтелектуальних і технологічних ресурсів, збереження економічної незалежності. Технічний прогрес, який включає в себе, крім нових методів виробництва, ще й нові форми управління й організації виробництва, є найважливішим чинником, що впливає на підвищення продуктивності праці. Технології є одним з основних чинників, які зумовлюють здатність економіки до зростання.

Для забезпечення технологічної безпеки насамперед необхідно зосередити увагу на вирішенні таких питань: розробці Концепції технологічної безпеки України; виконанні Національної програми України «Критичні технології»; створенні, перш за все, державної системи розвитку і захисту критичних технологій; припиненні відтоку з України «мізків» шляхом створення сприятливих умов для творчої діяльності; забезпеченні надійного захисту науково-технічного потенціалу України, ширшому використанні передового досвіду інших країн.

Для того ж інформаційний етап в розвитку суспільства, загалом, і окремо взятого суб'єкта господарювання, зокрема, таїть у собі багато не усвідомлених небезпек, пов'язаних з формуванням нової людини. Інтенсивна комп'ютеризація та інформатизація сприяють розвитку суто утилітарному сприйняттю життєвих, духовних і моральних цінностей. Ідеї комп'ютерного раціоналізму посилюють тенденцію дегуманізації суспільного та індустріального життя. Відбувається роботизація свідомості людини. Підживленню технократичних настроїв в Україні сприяє різкий поворот до ринку та схиляння перед іноземним раціоналізмом. Подоланню технократизму і духовного нігілізму сприятиме гуманізація сучасної науки.

Література

1. Аудит без аудитора // Дебет — Кредит. — 2005. — № 49. — С. 42.
2. Козаченко Г. В., Пономарьов В. П., Ляшенко О. М. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення: Монографія. — К.: Лібра, 2003. — 280 с.
3. Незалежний і державний фінансовий аудит як складники професійної та управлінської діяльності // Науковий вісник ДАСОА. — 2008. — № 1.
4. Новікова О. Ф. Економічна безпека: концептуальне визначення та механізм забезпечення: [монографія] / О. Ф. Новікова, Р. В. Покотиленко / НАН України. Ін-т економіки промисловості. — Донецьк, 2006. — 408 с.
5. Рубан Н. І. Аудит ефективності: надбання, проблеми, перспективи // Фінансовий контроль. — 2007. — № 6. — С. 4—7.
6. Судакова О. Логістизація як засіб забезпечення економічної безпеки підприємства // Схід. — 2008. — № 3(87).

Стаття надійшла до редакції 15.01. 2010 р.

УДК 657

А. В. Максименко

канд. екон. наук, доцент кафедри
обліку підприємницької діяльності,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ

В статье основное внимание уделяется дискуссионным вопросам учета валютных операций. Рассматриваются особенности признания курсовых разниц. Акцентируется внимание на необходимости совершенствования валютного регулирования.

The main attention in the article is paid upon discussing questions of foreign currency transactions accounting. This article considers recognition of exchange differences. Attention is paid on the need to improve foreign currency regulation.

У статті основну увагу приділено дискусійним питанням обліку валютних операцій. Розглянуто особливості визнання курсових різниць, акцентується увага на необхідності удосконалення валютного регулювання.

Ключевые слова: *учет, валютные операции, курсовые разницы.*

Keywords: *accounting, foreign currency transactions, exchange differences.*

Ключові слова: *облік, валютні операції, валютний курс, курсові різниці.*